

Datum
2021-05-14
Vår referens
Annica Eriksson
Utvecklingssekreterare
annica.eriksson@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Nämndinitiativ - Långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer STK-2021-80

Sammanfattning

Charlotte Bossen (C) skrev ett nämndinitiativ (2021-01-14) angående långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer. I nämndinitiativet föreslås ett anslag till arbetsmarknads- och socialnämnden för att utöka kvinnojourens arbete med skyddsinsatser samt ett anslag för stöd till initiativ för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer.

Ärendet har skickats till arbetsmarknads- och socialnämnden för yttrande. Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det finns behov av att långsiktigt stärka kvinnojourernas viktiga arbete, men menar att det utifrån gällande lagstiftning inte är möjligt avseende skyddat boende. Däremot menar nämnden att det finns anledning att stärka kvinnojourernas öppna verksamhet under förutsättning att medel kan erhållas över flera år och fördelas utifrån identifierade behov på området. Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det finns ett behov av att stärka arbetet för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer. Det pågår inom nämnden ett utvecklingsarbete på området. Nämnden bedömer att förstärkningar är nödvändiga, i synnerhet som ett förslag om ett lagstadgat ansvar för kommunerna kommer att behandlas i riksdagen under 2021.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på en ekonomisk förstärkning både avseende stöd till ideella kvinnojourer och för att utveckla förvaltningens insatser för våldsutövare. Nämnden bedömer att ett utvecklat arbete med våldsutövare och kvinnojourernas förebyggande arbete på sikt även kan få en positiv ekonomisk inverkan om det förhindrar att våld uppstår eller upprepas. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att eventuella satsningar på området bör beaktas inom ordinarie budgetberedning, vilket skapar bättre förutsättningar för planering och långsiktighet så väl för nämndens egna verksamheter som för stadens kvinnojourer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen anser nämndinitiativet om långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer besvarat med vad som redovisats i ärendet.

Beslutsunderlag

- Nämndinitiativ - Långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer
- Förslag till beslut KSAU 210201 §52
- Beslut KS 210210 §59

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210524 Nämndinitiativ - Långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer
- Remissvar från arbetsmarknads- och socialnämnden
- Arbetsmarknads- och socialnämnden beslut 210426 § 145 med Muntlig reservation (M+C) och (SD)

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-02-01

Kommunstyrelsen 2021-02-10

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-05-24

Kommunstyrelsen 2021-06-09

Beslutet skickas till

Arbetsmarknads- och socialnämnden.

Ärendet

Charlotte Bossen (C) skrev ett nämndinitiativ (2021-01-14) angående långsiktigt stöd för Malmös kvinnojourer. I nämndinitiativet föreslås ett anslag till arbetsmarknads- och socialnämnden för att utöka kvinnojourernas arbete med skyddsinsatser samt ett anslag för stöd till initiativ för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer. Förslaget är att från anslag till förfogande överföra 9 miljoner kronor till arbetsmarknads- och socialnämnden för att utöka stödet för kvinnojourernas arbete med skyddsinsatser samt att från anslag till förfogande överföra 1 miljon kronor till arbetsmarknads- och socialnämnden för stöd till initiativ för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer. Kommunstyrelsen beslutade 2021-02-10 (§59) om att uppdra stadskontoret att bereda förslagen i nämndinitiativet. Ärendet har skickats till arbetsmarknads- och socialnämnden för yttrande.

Yttrande från arbetsmarknads- och socialnämnden

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det finns behov av att långsiktigt stärka kvinnojourernas viktiga arbete men menar att det utifrån gällande lagstiftning inte är möjligt avseende skyddat boende. Däremot menar nämnden att det finns anledning att stärka kvinnojourernas öppna verksamhet under förutsättning att medel kan erhållas över flera år och fördelas utifrån identifierade behov på området. Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att det finns ett behov av att stärka arbetet för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer. Det pågår inom nämnden ett utvecklingsarbete på området. Nämnden bedömer att förstärkningar är nödvändiga, i synnerhet som ett förslag om ett lagstadgat ansvar för kommunerna kommer att behandlas i riksdagen under 2021. Sammantaget menar nämnden att eventuella satsningar på området bör beaktas inom ordinarie budgetberedning, vilket skapar bättre förutsättningar för planering och långsiktighet så väl för nämndens egna verksamheter som för stadens kvinnojourer.

Upphandlingsmyndigheten har tagit fram en vägledning till Sveriges kommuner *Vägledning om kommuners finansiering eller anskaffning av skyddat boende*. Efter en prejudicerande dom i Högsta Förvaltningsdomstolen, målnummer 1365–19, fastställer Upphandlingsmyndigheten att skyddat boende ska upphandlas. Tidigare beviljade arbetsmarknads- och socialnämnden ett bidrag för skyddsinsatser till kvinnojourerna. I ärendet ASN 2019–9508 slog nämnden fast att bidrag inte längre ska användas för att finansiera skyddat boende, då det regleras genom ett avtalsförhållan-

de och därmed inte kan finansieras av offentliga bidrag. Istället förstärktes det organisationsbidrag som nämnden beviljar till kvinnojourer för deras öppna verksamhet med motsvarande summa.

Antalet placeringar som görs av socialtjänsten i Malmö på kvinnojourerna i Malmö har minskat. Under 2020 placerades 10 vuxna på en ideell Malmöjour jämfört med 13 under 2019 och 33 under 2018. Minskningen beror huvudsakligen på att hotbilden ofta medför att de våldsutsatta behöver placeras utanför Malmö. När hot- och riskbedömningen visar att kvinnan kan vara kvar i Malmö erbjuder nämnden i första hand plats på kommunens egna skyddade boenden som har personal dygnet runt och kan ge ett omfattande stöd och skydd till både kvinnor och barn.

Arbetsmarknads- och socialnämnden har inlett en upphandlingsprocess rörande skyddat boende i vilken det kommer att beaktas hur idéburna organisationer kan delta. Arbetsmarknads- och socialnämndens uppfattning är att alla våldsutsatta som bedöms ha behov av skyddat boende kan erbjudas en placering. Att en jour eller boende tillfälligt har fullt innebär inte att alla är fullbelagda, det finns andra lediga platser att tillgå. Enligt vad arbetsmarknads- och socialnämnden erfarit är den minskade efterfrågan på platser den huvudsakliga anledningen till att Malmö kvinnojour under sommaren 2020 minskade ner på antalet platser. Kvinnojourerna i Malmö tar emot placeringar från flera kommuner och erhåller ersättning från respektive hemkommun per placering.

Nämnden menar att ett ytterligare sätt för kommunen att stödja kvinnojourerna långsiktigt vore att hjälpa dem i kontakten med hyresvärdarna. Kvinnojourerna i Malmö är viktiga aktörer i att stödja och skydda våldsutsatta kvinnor. Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att det finns skäl att stärka stödet och långsiktigheten för de lokala kvinnojourernas öppna verksamhet som inte avser skyddat boende. En stor del av kvinnojourernas insatser består av utåtriktat förebyggande arbete med föreläsningar, workshops i skolor och andra informationsinsatser för att motverka våld. De ger rådgivning och samtal till kvinnor både före, under och efter skyddat boende. Jourerna ger även stöd i kontakten med myndigheter och andra organisationer. Kvinnojourerna i Malmö rapporterar att antalet kontakter och samtal i öppenvården ökade kraftigt under 2020. Flera jourer har startat en chattfunktion och de har också utökat sina mottagningstider. Chatten har främst använts av unga. Kontakterna har förutom våld också handlat om psykisk ohälsa. Ökningen har fortsatt under våren 2021. Såväl arbetsmarknads- och socialnämnden som kvinnojourerna bedömer att behovet av insatser för både vuxna och barn kan komma att öka när samhället öppnar upp och när distansundervisningen i skolan upphör. När fler människor får ökade möjligheter till sociala kontakter kommer fler kunna och våga berätta.

Av nämndinitiativet framgår inte under vilken tidsperiod medlen ska kunna användas. Om yrkandet avser en årlig förstärkning utöver nuvarande organisationsbidrag om drygt 3 miljoner kronor kommer kvinnojourerna sammantaget att erhålla cirka 12 miljoner kronor i kommunala bidrag och cirka 7 miljoner kronor i statliga medel, sammanlagt 19 miljoner kronor i offentliga bidrag beroende på de statliga satsningarna. Detta innebär en delvis förändrad inriktning av kommunens arbete mot våldet genom att en större andel av stödet till våldsutsatta kvinnor i öppen verksamhet kommer att bedrivas av frivilliga organisationer än av kommunen. Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att en förutsättning för att ett utökad stöd till kvinnojourerna ska bli långsiktigt är att medel kan erhållas över flera år, samt att medlen kan fördelas utifrån identifierade behov på området.

Nämnden menar att en eventuell förstärkning med fördel beaktas i den ordinarie budgetbered-

ning för 2022. Det skapar enligt nämnden bättre förutsättningar för en långsiktig planering och möjlighet till dialog mellan nämndens verksamheter och kvinnojourerna om hur medlen kan användas för att möta lokala behov och komplettera socialtjänstens verksamheter. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser nämndinitiativets yrkande, att från anslag till förfogande överföra 9 miljoner kronor till arbetsmarknads- och socialnämnden för att utöka stödet för kvinnojournernas arbete med skyddsinsatser, vara besvarat med det som framkommer av yttrandet.

Yrkande om att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i enlighet med nämndinitiativet om att arbetet med våldsutövare behöver förstärkas. Enligt nuvarande lagstiftning har kommunen skyldighet att erbjuda stöd och skydd till personer som utsätts för våld men inte samma lagstadgade skyldighet att erbjuda stöd till våldsutövare. För 2021 har det generella statsbidraget till kommunerna tillförts 30 miljoner kronor och från och med år 2022 tillförs kommunerna årligen 60 miljoner kronor för att kunna utföra denna uppgift. Den nya bestämmelsen föreslås träda i kraft 1 augusti 2021. Malmö stads samtalsmottagning erbjuder stöd till våldsutsatta, deras barn och till personer som använt våld mot en närstående oberoende av könsidentitet. Medan antalet våldsutsatta som söker hjälp ökar över tid så har antalet personer som söker hjälp för att de använder våld i princip varit konstant.

Samtalsmottagningen har deltagit i ett pilotprojekt med Kriminalvården för att pröva en ny behandlingsmetod kallad Predov (preventing domestic violence). Programmet har visat sig verkningfullt och ackrediterades i december. Samtal förs också i styrgruppen för GVI (Group violence intervention – Sluta skjut) om att eventuellt starta ett arbete riktat mot våldsutövare enligt en likartad metod kallad Intimate Partner Violence Intervention. Det skulle i så fall kunna innebära ett mer aktivt arbete med våldsutövarna både inom rättsväsendet och kommunen. För att kunna förstärka och utveckla det pågående arbetet och med hänsyn till ett eventuellt utökad lagstadgat uppdrag instämmer arbetsmarknads- och socialnämnden i att förstärkningar är nödvändiga. Nämnder anser dock att eventuella förstärkningar på området bör beaktas i den ordinarie budgetberedningen för att ge nämndens verksamhet förutsättningar för planering och långsiktighet i arbetet. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser nämndinitiativets yrkande från anslag till förfogande överför 1 miljon kronor till arbetsmarknads- och socialnämnden för stöd till initiativ för att bryta våldsmönstret hos förövare som utövar våld i nära relationer, vara besvarat med det som framkommer av yttrandet.

Arbetsmarknads- och socialnämnden ser positivt på en ekonomisk förstärkning både avseende stöd till ideella kvinnojourer och för att utveckla förvaltningens insatser för våldsutövare. Nämnden bedömer att ett utvecklat arbete med våldsutövare och kvinnojournernas förebyggande arbete på sikt även kan få en positiv ekonomisk inverkan om det förhindrar att våld uppstår eller upprepas. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att eventuella satsningar på området bör beaktas inom ordinarie budgetberedning, vilket skapar bättre förutsättningar för planering och långsiktighet så väl för nämndens egna verksamheter som för stadens kvinnojourer.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser nämndinitiativets båda yrkanden vara besvarade med det som framkommer i ärendet.

Centerpartiet, muntlig reservation.

Moderaterna, muntlig reservation.

Sverigedemokraterna, muntlig reservation.

Stadskontorets förslag

Förslaget är att nämndinitiativet om långsiktigt stöd till Malmös kvinnojourer anses besvarat med vad som redovisas i ärendet.

Ansvariga

Jonas Rosenkvist Avdelningschef
Magdalena Bondeson Sektionschef
Andreas Norbrant Stadsdirektör